

עצמן, ונהוג למיפא קפיזא קפיזא לפיסחא
 [נהגו לאפות מצות לפסח בשיעור קטן של
 שלשה לוגין בלבד בכל פעם], כדי לשומרה
 מן החימוץ.

אמר ליה אבוי: מאי דעתיך? למה לדעתך
 יש לעשות כן? **לחומרא בעלמא.** שהרי מן
 הדין אין לחוש לחימוץ אף בשיעור גדול
 מזה.

אין נכון לעשות כן.

דהא חומרא דאתי לידי קולא הוא. משום
 דעל ידי שהן לשות פחות משיעור חמשת
 רבעים קמת, קא מפקע לה לעיסה מחיוב
 חלה.

אמר ליה: אף כשהן לשות עיסה פחות
 משיעור החיוב הן מפרישות חלה, דעבדן
 כרבי אליעזר.

דתנן: רבי אליעזר אומר: הרודה את
 הלחמים מהתנור, ונותן אותן לסל, אם יש
 בכולן יחד חמשת רבעים — הסל מצרפן
 לשיעור חיוב חלה.

ואף שבשעת הלישה לא נתחייבו, שהרי
 נילושו כל אחד בנפרד, ואין בכל אחד לבדו
 כשיעור, הם מתחייבים בשעה שמצטרפים
 ביחד בסל.

ואמר רב יהודה אמר שמואל: הלכה כרבי
 אליעזר.

וכן נוהגות הנשים בפסח. לשות מעט מעט,
 ואחר כך מצרפות את כל המצות בסל. ועל
 ידי כך הן מתחייבות בחלה.

אמר ליה אבוי: והא איתמר עלה דרבי
 אליעזר:

אלא ששיעור זה נאמר בלוגים מדבריים.
 שהיא המדה שהיתה נוהגת בהיות בני
 ישראל במדבר. אבל בירושלים הוסיפו על
 המדות שתות [ששית]. וכל שש מדות
 מדבריות הפכו לחמש מדות ירושלמיות
 [דהיינו שתות מלבר. שהיא חמישית מלגון].

נמצא ששיעור שבעה לוגין מדבריים וביצה
 וחומש, נעשה לששה לוגים ירושלמים.
 שהרי ששה לוגים מהם נעשו חמשה. והלוג
 הנוסף עם הביצה וחומש נעשה ללוג אחד
 בלבד.

לפי שהלוג הוא ששה ביצים. נמצא שלוג
 מדברי הוא חמישה ביצים ירושלמיות.
 ומהנותר, שהוא ביצה מדברית וחומש,
 נעשה ביצה ירושלמית אחת.

הרי, שבשבעה לוגין מדבריים וביצה וחומש,
 יש ששה לוגים ירושלמים בדיוק.

ובציפורי הוסיפו על המדות הירושלמיות
 עוד שתות.

וכל שש מדות ירושלמיות הפכו לחמש
 מדות ציפוריות.

נמצא, כי ששה לוגים ירושלמיים נהפכו
 לחמש לוגים ציפוריים. דהיינו קב [שיש בו
 ארבעה לוגים] ורביע הקב. וזהו שיעור
 העיסה החייבת בחלה.

וקשיא לרב שאמר שיעור חיוב חלה הוא
 "קבא מלוגנאה".

ומשנינן: **כבי קאמר רב:** קבא מלוגנאה נמי
 — **אהאי שיעורא קאי!** מדת הקב במקום
 ההוא, היא כגודל קב ורביע של ציפורי.

אמר רב יוסף: הני נשי[ם] דידן, החמירו על